

Sygn. akt *XVII AmA 4/22*

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 4 września 2023 r.

Sąd Okręgowy w Warszawie, XVII Wydział Sąd Ochrony Konkurencji i Konsumentów
w składzie:

Przewodniczący	<i>Sędzia SO Dariusz Dąbrowski</i>
Protokolant	st. sekretarz sądowy Joanna Preizner-Offman

po rozpoznaniu w dniu 7 sierpnia 2023 r. w Warszawie

na rozprawie

sprawy z odwołania (...) **Bank (...) AG (Spółka Akcyjna) we W. Oddział w Polsce**

przeciwko **Prezesowi Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów**

przy udziale **Prokuratora Prokuratury Okręgowej w Warszawie**

o uznanie postanowień wzorca umowy za niedozwolone

na skutek odwołania powoda od decyzji Prezes Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów z dnia 16 grudnia 2021 roku, Nr (...)

uchyla zaskarżoną decyzję;

stwierdza, że decyzja nie została wydana z rażącym naruszeniem prawa, ani bez podstawy prawnej w rozumieniu art. 479^{3ta} k.p.c.;

zasądza od Prezesa Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów na rzecz (...) Bank (...) AG (Spółka Akcyjna) we W. Oddział w Polsce kwotę 1737 (jeden tysiąc siedemset trzydzieści siedem) złotych tytułem zwrotu kosztów procesu.

SSO Dariusz Dąbrowski

XVII AmA 4/22

Uzasadnienie wyroku z 4 września 2023 r.

Decyzją z dnia 16 grudnia 2021 r., nr (...), Prezes Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów (dalej jako: „Prezes UOKiK”):

Na podstawie art. 23b ust. 1 ustawy z dnia 16 lutego 2007 r. o ochronie konkurencji i konsumentów (Dz. U. z 2021 r. poz. 275), po przeprowadzeniu postępowania w sprawie o uznanie postanowień wzorca umowy za niedozwolone,

Prezes Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów uznał postanowienia wzorców umów stosowane przez (...) Bank (...) AG z siedzibą w W. wykonującego w Polsce działalność gospodarczą w ramach oddziału (...) Bank (...) AG (Spółka Akcyjna) Oddział w Polsce o treści:

A. „§7 [...]

8. Kurs kupna i sprzedaży walut, jak również wysokość spreadu walutowego wyznaczone są z uwzględnieniem poniższych zasad:

8.1. Kurs kupna i sprzedaży walut zamieszczany w Tabeli ustalany jest na podstawie:

8.1.1. Kursów Średnich Międzybankowych (KŚM) czyli kwotowań kupna i sprzedaży walut na rynku międzybankowym, prezentowanych w serwisie informacyjnym R. o nazwie E. lub każdej innej która ją zastąpi lub zmieni, dostępnych na moment ustalania Tabeli

8.1.2. Kursu Średniego Bankowego (KŚB) wyznaczanego na podstawie Kursów Średnich Międzybankowych

8.1.3. Indeksu Marżowego Banku (IMB) [...]

w związku z:

B. „§7 [...] 6. Kursy kupna i sprzedaży walut stosowane do uruchomienia, spłaty lub Przewalutowania Kredytu publikowane są w Tabeli Kursów, dostępnej w Oddziałach Banku, na stronie internetowej Banku. Informacje o aktualnych kursach walut można również uzyskać za pośrednictwem Centrum Telefonicznego [...]”

[postanowienia umowne stosowane w następujących wzorcach umowy:

we wzorcach dotyczących umów o kredyt hipoteczny/mieszkaniowy z numerami zaczynającymi się od sygnatury (...) w Linii Bankowości Prywatnej;

- Regulamin Kredytu Mieszkaniowego dla klientów Bankowości Prywatnej F. W. (...)w (...)Bank (...)Spółka Akcyjna - jednostka redakcyjna: par. 7 ust. 6-11;

- Umowa Kredytu Mieszkaniowego - na budowę - jednostka redakcyjna: par. 12 ust. 1-4;

- Umowa Kredytu Mieszkaniowego - na zakup nieruchomości - jednostka redakcyjna: par. 12 ust. 1-4;

- Regulamin Pożyczki Osobistej dla klientów Bankowości Prywatnej F. R. w (...) Bank (...) Spółka Akcyjna - jednostka redakcyjna: par. 7 ust. 6;

- Umowa Pożyczki Osobistej - jednostka redakcyjna: par. 12 ust. 1-4;

- Wzór aneksu zmieniającego rachunek do spłaty na rachunek walutowy dot. kredytu - jednostka redakcyjna: par. 2 ust. 1-4;

- Wzór aneksu zmieniającego rachunek do spłaty na rachunek walutowy dot. pożyczki - jednostka redakcyjna: par. 2 ust. 1-4;

w dokumentacji dotyczącej umów o kredyt hipoteczny/mieszkaniowy z numerami zaczynającymi się od sygnatury (...) w Linii Bankowości Prywatnej;

- Regulamin Kredytu Mieszkaniowego w (...) Bank (...) Spółka Akcyjna - jednostka redakcyjna: par. 7 ust. 6-11;

- Regulamin Pożyczki Hipotecznej w (...) Bank (...) Spółka Akcyjna - jednostka redakcyjna: par. 7 ust. 6-11;

- Umowa Pożyczki Hipotecznej - jednostka redakcyjna: par. 12 ust. 1-4;
- Umowa Kredytu Mieszkaniowego - jednostka redakcyjna: par. 12 ust. 1-4;
- Wzór aneksu zmieniającego rachunek do spłaty na rachunek walutowy dot. kredytu - jednostka redakcyjna: par. 2 ust. 1-4;
- Wzór aneksu zmieniającego rachunek do spłaty na rachunek walutowy dot. pożyczki - jednostka redakcyjna: par. 2 ust. 1-4];

za niedozwolone postanowienia umowne, o których mowa w art. 385¹ § 1 ustawy z dnia 23 kwietnia 1964 r. - Kodeks cywilny (Dz.U. z 2020 r. poz. 1740 ze zm.) co stanowi naruszenie zakazu określonego w art. 23a ustawy z dnia 16 lutego 2007 r. o ochronie konkurencji i konsumentów (Dz. U. z 2021 r. poz. 275) **i zakazał ich wykorzystywania.**

II. 1. Na podstawie art. 23b ust. 2 pkt 1 ustawy z dnia 16 lutego 2007 r. o ochronie konkurencji i konsumentów (Dz. U. z 2021 r. poz. 275), po przeprowadzeniu postępowania w sprawie o uznanie postanowień wzorca umowy za niedozwolone, Prezes Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów nałożył na (...) Bank (...) AG z siedzibą w W. wykonującego w Polsce działalność gospodarczą w ramach oddziału (...) Bank (...) AG (Spółka Akcyjna) Oddział w Polsce (przed zmianą nazwy: (...) Bank (...) Spółka Akcyjna z siedzibą w W.) środek usunięcia trwających skutków naruszenia zakazu, o którym mowa w art. 23a ww. ustawy, w postaci poinformowania wszystkich konsumentów będących stronami umów zawartych na podstawie wzorców, których postanowienia zostały uznane za niedozwolone, o uznaniu ich za niedozwolone i skutkach z tego wynikających, w terminie nie później niż 3 (trzech) miesiące od dnia uprawomocnienia się niniejszej decyzji.

Przy czym informacja przekazywana konsumentom będzie:

[1] w warstwie wizualnej - sporządzona czcionką w rozmiarze co najmniej 11, kolorze czarnym i rodzaju Times New Roman,

[2] dostarczona konsumentom za pomocą listów poleconych,

składała się z następującej treści:

„ Prezes Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów w decyzji nr (...) z dnia 16 grudnia 2021 r. uznał za niedozwolone, postanowienia wzorców umów stosowane przez (...) Bank (...) AG z siedzibą w W. wykonującego w Polsce działalność gospodarczą w ramach oddziału (...) Bank (...) AG (Spółka Akcyjna) Oddział w Polsce (przed zmianą nazwy: (...) Bank (...) Spółka Akcyjna z siedzibą w W.) w obrocie z konsumentami i zakazał ich wykorzystywania. Są to postanowienia o treści (...) - należy przytoczyć treść postanowień uznanych za niedozwolone.

Prawomocna decyzja o uznaniu postanowienia wzorca umowy za niedozwolone ma skutek wobec przedsiębiorcy, co do którego stwierdzono stosowanie niedozwolonego postanowienia umownego oraz wobec wszystkich konsumentów, którzy zawarli z nim umowę na podstawie wzorca wskazanego w decyzji. W związku z powyższym, postanowienia te nie wiążą Pani/Pana, czyli są bezskuteczne. Bezskuteczność ta powstaje z mocy prawa i nie jest konieczne stwierdzenie jej na drodze sądowej. Klauzulę uznaną za abuzywną należy zatem traktować tak, jakby w ogóle nie była zawarta w umowie.

Decyzja Prezesa UOKiK nr (...) - (...) dostępna jest pod adresem internetowym www.uokik.gov.pl. Decyzja jest prawomocna.

Podpis osoby uprawnionej do reprezentacji (...) Bank (...) AG z siedzibą w W. wykonującego w Polsce działalność gospodarczą w ramach oddziału (...) Bank (...) AG (Spółka Akcyjna) Oddział w Polsce ".

2. Na podstawie art. 23b ust. 2 pkt 2 ustawy z dnia 16 lutego 2007 r. o ochronie konkurencji i konsumentów (Dz. U. z 2021 r. poz. 275), po przeprowadzeniu postępowania w sprawie o uznanie postanowień wzorca umowy za niedozwolone, Prezes Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów nałożył na (...) Bank (...) AG z siedzibą w W. wykonującego w Polsce działalność gospodarczą w ramach oddziału (...) Bank (...) AG (Spółka Akcyjna) Oddział w Polsce środek usunięcia trwających skutków naruszenia zakazu, o którym mowa w art. 23a ww. ustawy, w postaci złożenia oświadczenia w terminie nie później niż 1 (jednego) miesiąca od dnia uprawomocnienia się niniejszej decyzji, utrzymywanego na stronie internetowej przez okres 4 (czterech) miesięcy, o następującej treści:

„ Prezes Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów w decyzji nr (...) z dnia 16 grudnia 2021 r. uznał za niedozwolone, postanowienia wzorców umów stosowane przez (...) Bank (...) AG z siedzibą w W. wykonującego w Polsce działalność gospodarczą w ramach oddziału (...) Bank (...) AG (Spółka Akcyjna) Oddział w Polsce (przed zmianą nazwy: (...) Bank (...) Spółka Akcyjna z siedzibą w W.) w obrocie z konsumentami i zakazał ich wykorzystywania. Są to postanowienia o treści (...) - należy przytoczyć treść postanowień uznanych za niedozwolone.

Prawomocna decyzja o uznaniu postanowienia wzorca umowy za niedozwolone ma skutek wobec przedsiębiorcy, co do którego stwierdzono stosowanie niedozwolonego postanowienia umownego oraz wobec wszystkich konsumentów, którzy zawarli z nim umowy na podstawie wzorca wskazanego w decyzji. W związku z powyższym, postanowienia te nie wiążą Pani/Pana, czyli są bezskuteczne. Bezskuteczność ta powstaje z mocy prawa i nie jest konieczne stwierdzenie jej na drodze sądowej. Klauzulę uznaną za abuzywną należy zatem traktować tak, jakby w ogóle nie była zawarta w umowie.

Decyzja Prezesa UOKiK nr (...) dostępna jest pod adresem internetowym www.uokik.gov.pl. Decyzja jest prawomocna.”,

w następujący sposób:

[1] czarną czcionką (kod szesnastkowy RGB #000000) ARIAL na białym tle (kod szesnastkowy RGB #ffffff),

[2] tekst powyższego oświadczenia wyjustowany,

[3] tekst zostanie zamieszczony w górnej części strony głównej domeny [www\(...\).com.pl](http://www(...).com.pl) i na każdej innej stronie internetowej przedsiębiorcy zastępującej ww. stronę w przyszłości z możliwością zamknięcia informacji przez użytkownika; pełna treść powyższego oświadczenia ma być widoczna przez cały czas, gdy użytkownik jest na stronie (niezależnie od tego, czy strona jest przez użytkownika przewijana) i samodzielnie nie zamknie tej informacji (oświadczenie nie może przybrać formy np. rotacyjnego banera czy slajdera)”,

[4] czcionka powinna odpowiadać wielkości czcionki zwyczajowo używanej na ww. stronie internetowej, tekst umieszczony w ramce, o rozmiarze takim, aby była ona w całości wypełniona oświadczeniem, o którym mowa w niniejszym punkcie, z uwzględnieniem marginesu 2,5 cm z każdej strony,

[5] fragment: „Decyzja Prezesa UOKiK nr (...)” będzie stanowić hiperłącze prowadzące do strony internetowej: https://decyzje.uokik.gov.pl/bp/dec_prez.nsf.

III. Na podstawie art. 106 ust. 1 pkt 3a w związku z art. 112 ust. 2 ustawy z dnia 16 lutego 2007 r. o ochronie konkurencji i konsumentów (Dz. U. z 2021 r. poz. 275), Prezes Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów nałożył na (...) Bank (...) AG z siedzibą w W. wykonującego w Polsce działalność gospodarczą w ramach oddziału (...) Bank (...) AG (Spółka Akcyjna) Oddział w Polsce, płatną na rzecz Funduszu (...), karę pieniężną w wysokości 945 485 zł (słownie: dziewięćset czterdzieści pięć tysięcy czterysta osiemdziesiąt pięć złotych) z tytułu naruszenia zakazu, o jakim mowa w art. 23a ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów, w zakresie określonym w pkt. I decyzji.

V. Na podstawie art. 77 ust. 1 i art. 80 ustawy z dnia 16 lutego 2007 r. o ochronie konkurencji i konsumentów (Dz. U. z 2021 r. poz. 275) oraz na podstawie art. 263 § 1 i art. 264 § 1 ustawy z dnia 14 czerwca 1960 r. - Kodeks postępowania

administracyjnego (Dz. U. z 2021 r. poz. 735 ze zm.) w związku z art. 83 ustawy z dnia 16 lutego 2007 r. o ochronie konkurencji i konsumentów, Prezes Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów obciążył (...) Bank (...) AG z siedzibą w W. wykonującego w Polsce działalność gospodarczą w ramach oddziału (...) Bank (...) AG (Spółka Akcyjna) Oddział w Polsce kosztami postępowania opisanego w pkt. I sentencji decyzji w sprawie o uznanie postanowień wzorca umowy za niedozwolone w kwocie 269 zł 20 gr (słownie: dwieście sześćdziesiąt dziewięć złotych dwadzieścia groszy) i zobowiązał (...) Bank (...) AG z siedzibą w W. wykonującego w Polsce działalność gospodarczą w ramach oddziału (...) Bank (...) AG (Spółka Akcyjna) Oddział w Polsce (przed zmianą nazwy: (...) Bank (...) Spółka Akcyjna z siedzibą w W.) do zwrotu tych kosztów Prezesowi Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów w terminie 14 dni od daty uprawomocnienia się decyzji.

Powód zaskarżył ww. decyzję w całości. Zaskarżonej decyzji zarzucił naruszenie:

art. 105 k.p.a. w związku z art. 83 u.o.k.k. poprzez nieumorzenie postępowania wobec ustania bytu prawnego przedsiębiorcy przeciwko któremu wszczęto niniejsze postępowanie;

art. 28 oraz art. 107 § 1 i art. 156 § 1 pkt 4 i 7 k.p.a. w związku z art. 4 pkt 1, art. 83, art. 99(b) u.o.k.k. poprzez:

nieobjęcie postanowieniem o wszczęciu postępowania wzorców umów powoda, wymienionych w decyzji,

wybiórcze zacytowanie w decyzji fragmentu wzorca umownego z pominięciem pełnego jego brzmienia,

skierowania decyzji do podmiotu niebędącego stroną postępowania, której zarzuca się stosowanie niedozwolonych postanowień umowy;

art. 23a i art. 23b ust. 1 ustawy u.o.k.k. w związku z art. 385¹ § 1 zdanie 2 k.c. poprzez brak ustalenia, czy zakazane decyzją postanowienia wzorców umownych określają główne świadczenie stron, czy też stanowią inne dodatkowe postanowienia wzorca umowy podlegające kontroli abstrakcyjnej prowadzonej przez pozwanego;

naruszenie przepisów art. 23a i art. 23b ust. 1 ustawy u.o.k.k. w związku z art. 385¹ § 1 i § 2 i 385² k.c. poprzez brak jednoznacznego ustalenia, czy postanowienia wzorców umów kształtują prawa i obowiązki konsumentów w sposób sprzeczny z dobrymi obyczajami;

naruszenie przepisów art. 23a i art. 23b ust. 1 u.o.k.k. w związku z art. 385¹ § 1 i § 2 i 385² k.c. poprzez niewykazanie, że postanowienia wzorców umów rażąco naruszają interesy konsumentów;

naruszenie przepisów Dyrektywy Rady 93/13/EWG z dnia 5 kwietnia 1993r. w sprawie nieuczciwych warunków w umowach konsumenckich, a w szczególności załącznika określającego wyłączenie przepisów art. 3 ust. 3 do Dyrektywy wykazane w ust. 2 lit. c) załącznika, w związku z art. 385¹ i nast. k.c., poprzez pominięcie przez Prezesa UOKiK okoliczności, że prawodawca wspólnotowy wyłączył stosowanie Dyrektywy 93/13/EWG do umów kupna lub sprzedaży walut obcych, a tym samym zakwestionowane postanowienia umowne w zakresie objętym zaskarżoną Decyzją nie poddają się abstrakcyjnej kontroli, o której mowa w art. 23a i art. 23b ust. 1 UOKiK;

naruszenia przepisu art. 23b u.o.k.k. poprzez nieproporcjonalne nałożenie na powoda zobowiązań mających na celu usunięcie skutków naruszenia zakazu stosowania niedozwolonych postanowień umownych;

naruszenie przepisu art.106 ust. 1 pkt 3a u.o.k.k. poprzez nałożenie na powoda kary pieniężnej w kwocie 945 485 zł w sytuacji, gdy nie doszło do naruszenia przepisu art. 23b ust 1 u.o.k.k., a kryteria wskazane w tych przepisach nie uzasadniają nałożenia kary w wysokości zastosowanej przez Prezesa Urzędu. Prawidłowe zastosowanie tych kryteriów uzasadniało odstąpienie od nałożenia kary;

naruszenie przepisów art. 106 ust. 1 pkt 3a w zw. z art. 111 ust. 1 pkt 1 oraz art. 111 ust. 2 i 3 pkt 2 u.o.k.k. w zw. z art. 111 ust. 3 pkt 1 lit. b i d) u.o.k.k. w zw. z art. 8 § 1 k.p.a. poprzez nałożenie na Oddział kary pieniężnej

nieproporcjonalnej do rzekomo stwierdzonych naruszeń oraz nadmiernie surowej - poprzez nieuwzględnienie lub niewłaściwe uwzględnienie w zaskarżonej decyzji dyrektyw wymiaru kary wynikających z tych przepisów, a mianowicie:

- arbitralne i pozbawione uzasadnienia przyjęcie nadmiernie wysokiej bazowej kwoty kary;

- nieuwzględnienie przy ustalaniu wysokości kary okoliczności łagodzących, a to:

zaprzestania udzielania przez Oddział umów kredytowych na podstawie zakwestionowanych wzorców,

niewielkiej skali stosowania kwestionowanych wzorców umownych,

nie odnoszenia przez Oddział korzyści ze stosowania kwestionowanych przez pozwanego postanowień umownych, rozumianych jako pobieranie nadmiernych lub zawyżonych opłat od konsumentów;

pełnej współpracy Oddziału z Prezesem UOKiK w toku postępowania.

Wobec powyższego, Powód wniósł o uwzględnienie odwołania i uchylenie zaskarżonej decyzji w całości; względnie o zmianę decyzji w całości poprzez:

- umorzenie jako bezprzedmiotowego postępowania w sprawie o uznaniu postanowień wzorców umowy za niedozwolone;

- ewentualnie poprzez uznanie, że postanowienia objęte decyzją nie stanowią postanowień niedozwolonych;

- ewentualnie poprzez zmianę nałożonych zobowiązań mających na celu usunięcie skutków naruszenia zakazu stosowania niedozwolonych postanowień umownych;

- ewentualnie poprzez odstąpienie od nałożenia kary pieniężnej lub jej zasadniczą redukcję.

Przedsiębiorca wniósł także o zasądzenie od Pozwanego na rzecz Powoda kosztów procesu w tym kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych.

W odpowiedzi na odwołanie, Pozwany Prezes UOKiK wniósł o oddalenie odwołania w całości i zasądzenie od Powoda na rzecz Pozwanego kosztów procesu.

Sąd Okręgowy w Warszawie – Sąd Ochrony Konkurencji i Konsumentów ustalił następujący stan faktyczny:

W dniu 31 października 2018 r. nastąpił podział (...) Bank (...) S.A. poprzez wydzielenie w trybie art. 529 § 1 pkt 4 ustawy z dnia 15 września 2000 r. Kodeks spółek handlowych (Dz. U. z 2020 r. poz. 1526) części majątku (...) Bank (...) S.A. i przeniesienie go na Bank (...) S.A. z siedzibą w W. (dalej: (...)) zgodnie z planem podziału z dnia 28 kwietnia 2018 r.

W następstwie powyższego, (...) Bank (...) S.A. obsługiwał kredyty hipoteczne dla klientów indywidualnych, a (...) S.A. przejęła pozostałe produkty bankowe dla klientów indywidualnych (tzw. Działalność Podstawowa Banku, m.in. obsługę rachunków oszczędnościowo- rozliczeniowych). W przedmiotowym zakresie (tj. w odniesieniu do Działalności Podstawowej Banku) (...) S.A. wstąpiła w prawa i obowiązki (...) Bank (...) S.A.

Kolejno, dnia 3 listopada 2018 r. nastąpiło transgraniczne połączenie (...) Bank (...) S.A. w zakresie aktywów i pasywów obejmujących pozostałą po podziale przez wydzielenie część jego działalności (tj. działalność hipoteczną) z (...) Bank (...) AG z siedzibą w W. (dalej: (...)). Połączenie nastąpiło zgodnie z planem połączenia (...) Bank (...) S.A. oraz (...) Bank (...) AG z dnia 22 maja 2018 r. W przedmiotowym zakresie (tj. w odniesieniu do działalności hipotecznej) (...) Bank (...) AG wstąpił w prawa i obowiązki (...) Bank (...) S.A.

Na terenie Rzeczypospolitej Polskiej od 5 listopada 2018 r. (...) prowadzi działalność za pośrednictwem (...) Bank (...) AG (Spółka Akcyjna) Oddział w Polsce (KRS (...)).

Dowód: Informacja odpowiadająca odpisowi aktualnemu z Rejestru Przedsiębiorców Krajowego Rejestru Sądowego Spółki - k. 1203-1217 akt adm.,

W ramach prowadzonej działalności gospodarczej, Bank udzielał kredytów i pożyczek hipotecznych odnoszących się do walut obcych. W okresie od 1 lipca 2016 r. do 21 lipca 2017 r. Bank zawierał umowy pożyczki/kredytów stosując we wzorcach umów kredytów hipotecznych waloryzowanych do walut obcych (do waluty EURO lub do waluty USD lub do waluty GBP) bądź we wzorcach aneksów, bądź w regulaminach do umów kredytów/pożyczek hipotecznych waloryzowanych do walut obcych, w których znajdują się postanowienia dotyczące sposobu ustalania wysokości kursów kupna i sprzedaży walut obcych.

Po 17 kwietnia 2016 r. Bank nie oferował umów kredytów hipotecznych waloryzowanych do CHF. Wskazany okres stosowania wzorców dotyczy okresu, w którym Bank oferował umowy na podstawie wzorców wskazanych w sentencji.

Dowód: pismo Banku z dnia 5 lipca 2016 r. - k. 690 akt adm. i k. 692-693 akt adm., pismo Banku z dnia 21 lipca 2021 r. - k. 1346 akt adm., pismo Banku z dnia 17 września 2021 r. - k. 1582-1584 akt adm.,

We wzorcach umów stosowanych przez Bank, o nazwach:

dotyczących umów o kredyt hipoteczny/mieszkaniowy z numerami zaczynającymi się od sygnatury (...) w Linii Bankowości Prywatnej:

- Regulamin Kredytu Mieszkaniowego dla klientów Bankowości Prywatnej F. R. w (...) Bank (...) Spółka Akcyjna - jednostka redakcyjna: par.7 ust. 6-11;
- Umowa Kredytu Mieszkaniowego - na budowę - jednostka redakcyjna: par. 12 ust. 1-4;
- Umowa Kredytu Mieszkaniowego - na zakup nieruchomości - jednostka redakcyjna: par. 12 ust. 1 -4;
- Regulamin Pożyczki Osobistej dla klientów Bankowości Prywatnej F. R. w (...) Bank (...) Spółka Akcyjna - jednostka redakcyjna: par. 7 ust. 6 - 11;
- Umowa Pożyczki Osobistej - jednostka redakcyjna: par. 12 ust. 1-4;
- Wzór aneksu zmieniającego rachunek do spłaty na rachunek walutowy dot. kredytu - jednostka redakcyjna: par. 2 ust. 1 4;
- Wzór aneksu zmieniającego rachunek do spłaty na rachunek walutowy dot. pożyczki - jednostka redakcyjna: par. 2 ust. 1-4;

w dokumentacji dotyczącej umów o kredyt hipoteczny/mieszkaniowy z numerami zaczynającymi się od sygnatury (...) w Linii Bankowości Prywatnej:

- Regulamin Kredytu Mieszkaniowego w (...) Bank (...) Spółka Akcyjna - jednostka redakcyjna: par. 7 ust. 6-11;
- Regulamin Pożyczki Hipotecznej w (...) Bank (...) Spółka Akcyjna - jednostka redakcyjna: par. 7 ust. 6-11;
- Umowa Pożyczki Hipotecznej - jednostka redakcyjna: par. 12 ust. 1-4;
- Umowa Kredytu Mieszkaniowego - jednostka redakcyjna: par. 12 ust. 1-4;

- Wzór aneksu zmieniającego rachunek do spłaty na rachunek walutowy dot. kredytu - jednostka redakcyjna: par. 2 ust. 1-4;

- Wzór aneksu zmieniającego rachunek do spłaty na rachunek walutowy dot. pożyczki - jednostka redakcyjna: par. 2 ust. 1-4;

znajdowały się postanowienia o następującej treści:

A. „§7 [...]

8. Kurs kupna i sprzedaży walut, jak również wysokość spreadu walutowego wyznaczone są z uwzględnieniem poniższych zasad:

8.1. Kurs kupna i sprzedaży walut zamieszczany w Tabeli ustalany jest na podstawie:

8.1.1. Kursów Średnich Międzybankowych (KŚM) czyli kwotowań kupna i sprzedaży walut na rynku międzybankowym, prezentowanych w serwisie informacyjnym R. o nazwie E. lub każdej innej która ją zastąpi lub zmieni, dostępnych na moment ustalania Tabeli

8.1.2. Kursu Średniego Bankowego (KŚB) wyznaczanego na podstawie Kursów Średnich Międzybankowych

8.1.3. Indeksu Marżowego Banku (IMB) [...]

w związku z:

B. „§7 [...] 6. Kursy kupna i sprzedaży walut stosowane do uruchomienia, spłaty lub Przewalutowania Kredytu publikowane są w Tabeli Kursów, dostępnej w Oddziałach Banku, na stronie internetowej Banku. Informacje o aktualnych kursach walut można również uzyskać za pośrednictwem Centrum Telefonicznego [...]”

Dowód: wzorce umowne - załącznik do pisma Banku z dnia 5 lipca 2016 r.: k. 869-870 akt adm., k. 895-896 akt adm., k. 917 akt adm., k. 928 akt adm., k. 953 akt adm., k. 963-964 akt adm., k. 970-971 akt adm., k. 977-978 akt adm., k. 990-991 akt adm., k. 1010-1011 akt adm., k. 1029 akt adm., k. 1038-1039 akt adm., k. 1044-1045 akt adm.

Przytoczone wyżej postanowienia umowne Bank stosował od 1 lipca 2016 r. do 21 lipca 2017 r. Przedsiębiorca wykorzystywał wzorce umowne o zmiennych nazwach tj.:

„Regulamin Kredytu Mieszkaniowego dla klientów Bankowości Prywatnej F. R. w (...) Bank (...) Spółka Akcyjna” wzór obowiązujący od 1 lipca 2016 r. do 6 listopada 2016 r.

„Regulamin Kredytu Mieszkaniowego w (...) Bank (...) Spółka Akcyjna” wzór obowiązujący od 1 lipca 2016 r. do 6 listopada 2016 r.

„Regulamin Pożyczki Hipotecznej w (...) Bank (...) Spółka Akcyjna” wzór obowiązujący od 1 lipca 2016 r. do 6 listopada 2016 r.

„Regulamin Pożyczki Osobistej dla klientów Bankowości Prywatnej F. R. w (...) Bank (...) Spółka Akcyjna” wzór obowiązujący od 1 lipca 2016 r. do 6 listopada 2016 r.

„Regulamin Kredytu Mieszkaniowego dla klientów Bankowości Prywatnej F. R. w (...) Bank (...) Spółka Akcyjna” wzór obowiązujący od 7 listopada 2016 r. do 21 lipca 2017 r.

„Regulamin Kredytu Mieszkaniowego w (...) Bank (...) Spółka Akcyjna” wzór obowiązujący od 7 listopada 2016 r. do 21 lipca 2017 r.

„Regulamin Pożyczki Hipotecznej w (...) Bank (...) Spółka Akcyjna” wzór obowiązujący od 7 listopada 2016 r. do 21 lipca 2017 r.

„Regulamin Pożyczki Osobistej dla klientów Bankowości Prywatnej F. R. w (...) Bank (...) Spółka Akcyjna” wzór obowiązujący od 7 listopada 2016 r. do 21 lipca 2017 r.

„Regulamin Kredytu Mieszkaniowego dla klientów Bankowości Prywatnej F. R. w (...) Bank (...) Spółka Akcyjna” wzór obowiązujący od 22 lipca 2017 r. (dla umów zawartych do 21 lipca 2017 r.)

„Regulamin Kredytu Mieszkaniowego w (...) Bank (...) Spółka Akcyjna” wzór obowiązujący od 22 lipca 2017 r. (dla umów zawartych do 21 lipca 2017 r.)

„Regulamin Pożyczki Hipotecznej w (...) Bank (...) Spółka Akcyjna” wzór obowiązujący od 22 lipca 2017 r. (dla umów zawartych do 21 lipca 2017 r.)

„Regulamin Pożyczki Osobistej dla klientów Bankowości Prywatnej F. R. w (...) Bank (...) Spółka Akcyjna” wzór obowiązujący od 22 lipca 2017 r. (dla umów zawartych do 21 lipca 2017 r.)

Wyżej wymienione postanowienie A było stosowane przez Bank od 1 lipca 2016 r. do 22 stycznia 2019 r. we wzorcach umownych o zmiennych nazwach tj.:

„Umowa Kredytu Mieszkaniowego nr...” wzór obowiązujący od 1 lipca 2016 r. do 6 listopada 2016 r.

„Umowa Pożyczki Hipotecznej nr...” wzór obowiązujący od 1 lipca 2016 r. do 6 listopada 2016 r.

„Umowa Pożyczki Osobistej nr...” wzór obowiązujący od 1 lipca 2016 r. do 6 listopada 2016 r.

„Umowa Kredytu Mieszkaniowego nr (...) /.../...” (obowiązujący od 1 lipca 2016 r. do 6 listopada 2016 r.)

„Umowa Kredytu Mieszkaniowego nr (...) /.../...” wzór obowiązujący od 1 lipca 2016 r. do 6 listopada 2016 r.

„Aneks nr... z dnia... do Umowy Kredytu Mieszkaniowego nr... z dnia...” wzór obowiązujący od 1 lipca 2016 r. do 22 stycznia 2019 r.

„Aneks nr... z dnia... do Umowy Kredytu Mieszkaniowego nr... z dnia...” wzór obowiązujący od 1 lipca 2016 r. do 22 stycznia 2019 r.

„Aneks nr... z dnia... do Umowy Pożyczki Osobistej nr... z dnia...” wzór obowiązujący od 1 lipca 2016 r. do 22 stycznia 2019 r.

„Aneks nr... z dnia... do Umowy Pożyczki Hipotecznej nr... z dnia...” wzór obowiązujący od 1 lipca 2016 r. do 22 stycznia 2019 r.

„Umowa kredytu mieszkaniowego nr (...)...” wzór obowiązujący od 7 listopada 2016 r. do 21 lipca 2017 r.

„Umowa Pożyczki Osobistej nr...” wzór obowiązujący od 7 listopada 2016 r. do 21 lipca 2017 r.

„Umowa Kredytu Mieszkaniowego nr (...)...” wzór obowiązujący od 7 listopada 2016 r. do 21 lipca 2017 r.

„Umowa Pożyczki Hipotecznej nr...” wzór obowiązujący od 7 listopada 2016 r. do 21 lipca 2017 r.

„Umowa Kredytu Mieszkaniowego nr...” wzór obowiązujący od 7 listopada 2016 r. do 21 lipca 2017 r.

Wyżej wymienione postanowienie A jest nadal stosowane przez Bank we wzorcach umownych o zmiennych nazwach tj.:

„Aneks z dnia... do Umowy Kredytu Mieszkaniowego nr.... z dnia...” wzór obowiązujący od 31 maja 2019 r.

„Aneks nr... sporządzony w dniu... do Umowy o kredyt hipoteczny nr.... sporządzonej w dniu ”wzór obowiązujący od 31 maja 2019 r.

„Aneks z dnia do Umowy Pożyczki Hipotecznej nr.... z dnia....” wzór obowiązujący od 31 maja 2019 r.

„Aneks nr... sporządzony w dniu... do Umowy o kredyt hipoteczny nr.... sporządzonej w dniu” wzór obowiązujący od 31 maja 2019 r.

Dowód: pismo Banku z dnia 21 lipca 2021 r. – k. 1343 akt adm., k. 1400v akt adm., k. 1409v akt adm., k. 1416v akt adm., k. 1423 akt adm., k. 1497v-1498 akt adm., k. 1506v akt adm., k. 1514-1514v akt adm., k. 1521v akt adm., k. 1531v akt adm., k. 1539v akt adm., k. 1546-1546v akt adm., k. 1553-1553v akt adm., k. 1355 akt adm., k. 1364 akt adm., k. 1373 akt adm., k. 1384 akt adm., k. 1394v akt adm., k. 1431v akt adm., k. 1435v akt adm., k. 1439 akt adm., k. 1441v akt adm., k. 1450-1450v akt adm., k. 1460 akt adm., k. 1471v akt adm., k. 1481 akt adm., k. 1491v akt adm., k. 1560v akt adm., k. 1564v akt adm., k. 1568v akt adm., k. 1572v akt adm.; pismo Banku z dnia 17 września 2021 r., k. 1582-1584 akt adm.

Wzorce te były stosowane przez Bank do zawierania umów kredytów hipotecznych z konsumentami. Przedsiębiorca wyjaśnił, że Konsumentci mieli możliwość zgłaszania zmiany treści postanowień dotyczących sposobu ustalania wysokości kursów kupna i sprzedaży walut obcych. Brak jest jednak umowy, w której zapisy dotyczące zasad obliczania kursów byłyby inne niż treści zawarte we wzorcach.

Dowód: pismo Banku z dnia 29 października 2020 r., k. 1256 akt adm.

W ramach prowadzonej działalności Przedsiębiorca korzystał z serwisu (...). Wobec przekształceń własnościowych po stronie T. R., Bank od dnia 2 listopada 2018 r. korzysta z serwisu informacyjnego (...) (...) jako źródła informacji o bieżących cenach rynkowych na rynku walutowym. Są to odpłatne narzędzia dostępne dla profesjonalnych podmiotów na rynku tj. instytucji finansowych.

Dowód: pismo Banku z dnia 11 marca 2021 r., k. 1279-1280 akt adm., pismo Banku z dnia 17 września 2021 r., k. 1583 akt adm., pismo (...) Sp. z o.o. z dnia 29 września 2021 r. k. 1589-1590 akt adm.

Bank wyjaśnił również, że klienci Banku mają zapewniony dostęp do bieżących, jak i archiwalnych kursów, na podstawie których ustalane są przez Bank kursy kupna i sprzedaży walut publikowanych w Tabelach Kursów. Bank publikuje na swojej ogólnodostępnej stronie internetowej kwotowania z momentu tworzenia tabeli kursów. Bank podał również link do sekcji, gdzie zamieszczane są Kursy Średnie międzybankowe.

Dowód: pismo Banku z dnia 11 marca 2021 r., k. 1279v akt adm.

Na dzień 29 czerwca 2021 r.:

w okresie od dnia 1 lipca 2016 r. zawartych zostało (...)umów kredytów i pożyczek hipotecznych denominowanych do walut obcych na podstawie wzorca umów, które zawierają postanowienia z pkt. I sentencji (w tym (...) umów kredytów/pożyczek denominowanych do EUR, w tym (...) umowa kredytu/pożyczki denominowanej do GBP, (...)umowa kredytu/ pożyczki denominowanej do USD).

od dnia 1 lipca 2016 r. zawartych zostało (...) aneksów do umów kredytów/pożyczek hipotecznych denominowanych do walut obcych (w tym (...)aneksów do umów kredytów/pożyczek hipotecznych denominowanych do CHF; w tym (...)aneksy do umów kredytów/pożyczek hipotecznych denominowanych do EUR).

Ogólne saldo umów (według stanu na dzień 29 czerwca 2021 r.) przedstawia się następująco: - dla umów denominowanych do CHF: (...) CHF,

- dla umów denominowanych do USD:(...)USD,
- dla umów denominowanych do GBP:(...)GBP,
- dla umów denominowanych do EURO: (...)EUR.

Przy czym (według stanu na dzień 29 czerwca 2021 r.) saldo umów zawartych od dnia 1 lipca 2016 r. przedstawia się następująco:

- dla umów denominowanych do waluty GBP: (...) GBP,
- dla umów denominowanych do waluty USD: (...) USD.

Dowód: pismo Banku z dnia 21 lipca 2021 r. - k. 1348 akt adm., pismo Banku z dnia 17 września 2021 r. - k. 1584 akt adm.

Zgodnie ze stanem na dzień 8 marca 2021 r. Bank wykonywał (...) umów kredytów i pożyczek hipotecznych denominowanych do walut obcych w tym (...) umów odnoszących się do waluty CHF.

Na dzień 8 marca 2021 r. w ramach zawartych umów kredytów i pożyczek hipotecznych (...) stanowiły umowy kredytów hipotecznych denominowanych do CHF (w tym (...) umów, których spłata następowała w PLN), (...) umowy stanowiły umowy kredytów hipotecznych denominowanych do EUR (w tym (...) umów, których spłata następowała w PLN), (...) umowy stanowiły umowy denominowane do GBP oraz (...)do USD.

Kredyty denominowane do GBP i USD nie były spłacane w PLN.

Dowód: pismo Banku z dnia 11 marca 2021 r. - k. 1279 akt adm.

Powyższy stan faktyczny został ustalony w oparciu o dowody z dokumentów zgromadzonych w postępowaniu administracyjnym i sądowym oraz fakty powszechnie znane, które nie były przez żadną ze stron niniejszego postępowania kwestionowane.

Sąd Okręgowy w Warszawie – Sąd Ochrony Konkurencji i Konsumentów zważył, co następuje:

Odwołanie zasługiwało na uwzględnienie.

Zakazane jest stosowanie we wzorcach umów zawieranych z konsumentami niedozwolonych postanowień umownych, o których mowa w art. 385¹ § 1 ustawy z dnia 23 kwietnia 1964 r. – Kodeks cywilny (art. 23a ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów).

Zgodnie z przepisem art. 23b ust. 1 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów, Prezes Urzędu wydaje decyzję o uznaniu postanowienia wzorca umowy za niedozwolone i zakazującą jego wykorzystywania, jeżeli stwierdzi naruszenie zakazu określonego w art. 23a. W decyzji Prezes Urzędu przytacza treść postanowienia wzorca umowy uznanego za niedozwolone.

W decyzji, o której mowa w ust. 1, Prezes Urzędu może określić środki usunięcia trwających skutków naruszenia zakazu, o którym mowa w art. 23a, w szczególności zobowiązać przedsiębiorcę do:

- 1) poinformowania konsumentów, będących stronami umów zawartych na podstawie wzorca, o którym mowa w ust. 1, o uznaniu za niedozwolone postanowienia tego wzorca - w sposób określony w decyzji;
- 2) złożenia jednokrotnego lub wielokrotnego oświadczenia o treści i w formie określonej w decyzji. (ust. 2).

W decyzji, o której mowa w ust. 1, Prezes Urzędu może nakazać publikację decyzji w całości lub w części, z zaznaczeniem, czy decyzja ta jest prawomocna, w określonej w niej formie, na koszt przedsiębiorcy. (ust. 3)

Środki, o których mowa w ust. 2, powinny być proporcjonalne do wagi i rodzaju naruszenia oraz konieczne do usunięcia jego skutków. (ust. 4)

Warunkiem naruszenia powyższego przepisu jest więc stosowanie we wzorcach umów zawieranych z konsumentami postanowień umownych naruszających art. 385¹ § 1 k.c. a więc niezgodnione indywidualnie, kształtujące prawa i obowiązki konsumenta w sposób sprzeczny z dobrymi obyczajami, rażąco naruszając jego interesy (niedozwolone postanowienia umowne). Należy pamiętać, że niedozwolone postanowienia umowne to konstrukcja przewidziana w art. 385¹ – 385³ k.c., mająca na celu ochronę konsumenta przed niekorzystnymi postanowieniami umowy łączącej go z profesjonalistą.

W niniejszej sprawie, okoliczność bezsporną stanowiło stosowanie przez Bank w obrocie z konsumentami postanowień umownych będących przedmiotem zaskarżonej decyzji, tj.:

A. „ §7 [...]

8. Kurs kupna i sprzedaży walut, jak również wysokość spreadu walutowego wyznaczone są z uwzględnieniem poniższych zasad:

8.1. Kurs kupna i sprzedaży walut zamieszczany w Tabeli ustalany jest na podstawie:

8.1.1. Kursów Średnich Międzybankowych (KŚM) czyli kwotowań kupna i sprzedaży walut na rynku międzybankowym, prezentowanych w serwisie informacyjnym R. o nazwie E. lub każdej innej która ją zastąpi lub zmieni, dostępnych na moment ustalania Tabeli

8.1.2. Kursu Średniego Bankowego (KŚB) wyznaczanego na podstawie Kursów Średnich Międzybankowych

8.1.3. Indeksu Marżowego Banku (IMB) [...]

w związku z:

B. „§7 [...] 6. Kursy kupna i sprzedaży walut stosowane do uruchomienia, spłaty lub Przewalutowania Kredytu publikowane są w Tabeli Kursów, dostępnej w Oddziałach Banku, na stronie internetowej Banku. Informacje o aktualnych kursach walut można również uzyskać za pośrednictwem Centrum Telefonicznego [...]

Sąd orzekający w niniejszym składzie stwierdził, że brak jest postaw do uznania, że spełniona została przesłanka kształtowania praw i obowiązków konsumenta w sposób sprzeczny z dobrymi obyczajami, rażąco naruszając jego interesy w odniesieniu do klauzul zawartych w pkt I decyzji Prezesa Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów z 16 grudnia 2021 r., co skutkowało jej uchYLENIEM.

Przechodząc do uzasadnienia stanowiska Sądu, w pierwszej kolejności należy wskazać, że ustawodawca nie wprowadził legalnej definicji zwrotu dobre obyczaje. W orzecznictwie i doktrynie wskazuje się, na system norm moralno-etycznych, zatem pewne wartości pożądane w obrocie gospodarczym ze względu na uznawane wartości i ukształtowaną aksjologię ładu gospodarczego (C. Kosikowski, T. Ławicki, Ochrona prawna konkurencji i zwalczanie praktyk monopolistycznych, Warszawa 1994, M. Kępiński, Problemy ogólne nowej ustawy zwalczaniu nieuczciwej konkurencji RPEiS 1994 nr 2, Ustawa o zwalczaniu nieuczciwej konkurencji, red. J. Szwaja, 2006, glosa M. Kępińskiego do wyroku Sądu Najwyższego z dnia 11 lipca 2002 r., I CKN 1319/00, OSP 2003, z. 4, poz. 54), szczególnie rodzaj norm prawa niepisanego, mających zastosowanie gdy brak unormowania ustawowego (A. Szpunar. Nadużycie prawa podmiotowego), ustalone zwyczaje dotyczące zewnętrznych zachowań stron.

Zgodnie z utrwalonym już stanowiskiem Sądu Najwyższego (m.in. wyroki z dnia 8 stycznia 2003 r., II CKN 1097/00 oraz z dnia 4 czerwca 2003 r., I CKN 473/01), dobre obyczaje są równoważnikiem zasad współżycia społecznego, które obejmują reguły wiążące nie tylko w obrocie powszechnym, ale i w stosunkach z udziałem profesjonalistów. Zgodnie ze poglądem wyrażonym przez Sąd Najwyższy w uzasadnieniu wyroku z dnia 13 lipca 2005 r. (I CK 832/04), działanie wbrew dobrym obyczajom (w zakresie kształtowania treści stosunku obligacyjnego) oznacza tworzenie przez partnera konsumenta takich klauzul umownych, które godzą w równowagę kontraktową stron takiego stosunku. Obie wskazane w art. 385¹ § 1 k.c. formuły prawne służą ocenie tego, czy standardowe klauzule umowne zwarte we wzorcu umownym przekraczają, mówiąc najogólniej, określone przez ustawodawcę granice rzetelności kontraktowej twórcy wzorca w zakresie kształtowania praw i obowiązków stron konsumenckiego stosunku obligacyjnego. W przytoczonym orzeczeniu, Sąd Najwyższy zdefiniował także pojęcie "rażącego naruszenia interesów konsumenta", w pełni aprobowane przez Sąd Okręgowy - rażące naruszenie interesów konsumenta można rozumieć jako nieusprawiedliwioną dysproporcję praw i obyczajów na jego niekorzyść w określonym stosunku obligacyjnym.

Z powyższego należy wywieść, że o sprzeczności z dobrymi obyczajami można mówić, gdy dochodzi do działań wykorzystujących niewiedzę i brak doświadczenia konsumenta, jak również jego dezinformację. Do działań sprzecznych z dobrymi obyczajami można również zakwalifikować wywoływanie błędnego przekonania konsumenta lub niezapewnienie mu rzetelnej, pełnej, prawdziwej informacji. Innymi słowy: to zachowania nieuczciwe, które są niezgodne z zasadą równorzędności stron kontraktujących.

Zakwestionowane przez Prezesa UOKiK klauzule umowne dotyczą sposobu ustalenia kursu kupna i sprzedaży waluty indeksacyjnej, która ma zastosowanie do przeliczenia kwoty z tytułu spłacanej przez konsumenta raty i odsetek oraz wysokości marży Banku. W ocenie pozwanego wskazane w zaskarżonej decyzji postanowienia wzorca umowy stanowią niedozwolone postanowienia umowne w rozumieniu art. 385¹ § 1 k.c., co stanowi naruszenie art. 23a u.o.k.i.k. ponieważ są sprzeczne z dobrymi obyczajami i rażąco naruszają interesy konsumentów.

Pozwany w uzasadnieniu decyzji wskazał, że dobry obyczaj wywodzi w przedmiotowej sprawie z „Kodeksu Etyki Bankowej”, który nakłada na Bank obowiązek działania zgodnie z zawartymi umowami, w granicach dobrze pojętego interesu własnego i z uwzględnieniem interesów Klientów oraz „Kanonu Dobrych Praktyk Rynku Finansowego”, zgodnie, z którym podmiot finansowy działa uczciwie i rozważnie, z poszanowaniem słusznego interesu klientów i dobra rynku finansowego, oraz nie nadużywa swojej dominującej pozycji wynikającej z przewagi zasobów, w tym kwalifikacji lub kompetencji osób działających w jego imieniu. Tymczasem jak podnosi Prezes Urzędu kwestionowane postanowienia pozwalają wpływać Bankowi na wysokość świadczeń ustalonych w umowach. Kursy walut, po których przeliczane są raty kapitałowo – odsetkowe kredytów określane są każdorazowo w tabeli kursów sporządzanej przez bank, przy czym sposób ustalenia tych kursów jest nieprecyzyjny i zależy od czynników arbitralnie przyjętych przez Bank. (k. 17 akt sprawy).

Nie sposób się zgodzić z powyższym. Zgodzić się należy z powodem, że procedura ustalanie kursu rynkowego, a następnie tworzenie na tej podstawie tabeli kursowej banku, została w kwestionowanych klauzulach opisana jednoznacznie i przejrzystie. Jak wynika z treści zakwestionowanych klauzul, Oddział stosuje kurs rynkowy, który zdaniem powoda jest jedynym akceptowalnym sprawiedliwym miernikiem kursu walut. Słusznie podał nadto skarżący, że Pozwany nie wskazał innego miernika, który byłby bardziej sprawiedliwy dla konsumenta. Należy przy tym zauważyć, że Powód wyraźnie wskazał w klauzuli, że kursy kupna i sprzedaży walut zamieszczane w Tabeli są ustalane na podstawie Kursów Średnich Międzybankowych, a zatem nie są ustalane w sposób dowolny lecz w oparciu o kurs rynkowy. W klauzuli Powód wyjaśnił jednak konsumentowi, czym jest Kurs Średni Międzybankowy, zamieszczając następujące sformułowanie: „kurs kwotowań kupna i sprzedaży walut na rynku międzybankowym, prezentowanych w serwisie informacyjnym R. o nazwie E. lub każdej innej która ją zastąpi lub zmieni, dostępnych na moment ustalania Tabeli”. Pozwany nie wykazał aby Powód w sposób nie przestrzegal tych zasad, nie wykazano aby wpłynęła skarga od konsumenta na działanie Banku w zakresie sposobu ustalania kursu kupna i sprzedaży walut w dniu, na który przypadła spłata raty kredytowej.

Dodać przy tym należy, że Sąd stoi na stanowisku, że brak jest przesłanek, z których wynika, że kurs rynkowy, używany przez Powoda przy tworzeniu Tabeli Kursowej był nieprawidłowy, tym bardziej, że podobnie kształtowany jest kurs średni przez Narodowy Bank Polski. Powód bardzo szczegółowo określił w jaki sposób i o jakie parametry budowany jest kurs waluty, a pozwany nie przedstawił żadnego dowodu, że sposób kształtowania tego kursu jest dowolny, a nadto w sposób niekorzystny dla klienta banku.

Jako dobry obyczaj należałoby zdaniem Sądu uznać takie ukształtowanie umowy, który zapewni konsumentowi rzetelną, prawdziwą i pełną informację na temat sposobu ustalania wysokości raty kapitałowo – odsetkowej. Informacja taka powinna wskazać klientowi banku w jaki sposób ustalane są kursy wymiany walut, które ostatecznie mają bezpośredni wpływ na wysokość raty. Mając zaś na uwadze, że brak jest przesłanek do uznania, że kurs rynkowy przy tworzeniu Tabeli Kursowej był nieprawidłowy, to do konsumenta trafiała prawdziwa informacja co do ustalenia raty kapitałowo – odsetkowej. Konsument był poinformowany w jaki sposób Tabela jest tworzona, w oparciu o jakie parametry. Słusznie wskazuje Powód, że wszystkie niezbędne dane do wyliczenia kursów znajdowały się na stronie internetowej Banku pod adresem, który nie był w żaden sposób przed klientem Banku (konsumentem) zatajany. W ten sam sposób konsument mógł się zapoznać z informacją na temat indeksu marżowego. Informacje powyższe były dostępne także dla klientów Banku za pośrednictwem Centrum Telefonicznego. Konsument mógł w ten sposób uzyskać jasny dostęp do informacji, a następnie porównać je nitowaniami kursów w innych instytucjach finansowych i kantorach.

Mając powyższe na uwadze, nie sposób przyjąć za Pozwanym, że kurs średni ustalany jest przez bank w sposób dowolny w oparciu o niemożliwe do identyfikacji kryteria i nie ma możliwości skontrolowania prawdziwości poprawności prezentowanych przez Powoda danych.

Prezes Urzędu uzasadniając „rażące naruszenie interesu konsumentów” podniósł, że kwestionowane postanowienia umowne mogą godzić w interesy ekonomiczne konsumentów, co ma się wyrażać na wprowadzeniu niekorzystnej dysproporcji ich praw i obowiązków wynikających z umowy, objawiających się możliwie niekorzystnym ukształtowaniem ich sytuacji ekonomicznej, zależnej od woli Banku oraz na braku pewności co do skutków wynikających z niejednoznacznego ukształtowania badanych postanowień umownych. Zdaniem Sądu cała część skarżonej Decyzji Prezesa Urzędu dotycząca „rażącego naruszenia interesu konsumentów” przez Bank w kwestionowanych klauzulach jest zupełnie niezrozumiała i niejasna, a z całą pewnością nie wyjaśnia w jaki sposób Powód tej „rażącości” w swoim działaniu się dopuścił. Banki są umocowane do samodzielnego wyznaczania i stosowania własnych kursów walutowych, a następnie ich udostępniania (art. 111 oraz art. 5 ust. 2 pkt ustawy Prawo bankowe). Sposób ustalania kursów walut jest nadzorowany przez Komisję Nadzoru Finansowego. I rację ma Powód, że w takim wypadku ustalanie przez Bank kursów walut w sposób dowolny i w oderwaniu od rynku nie jest możliwe, a z całą pewnością nie w sposób „rażący”. Klienci Banku mają zapewniony dostęp do danych, na podstawie których Powód ustalał kursy publikowane w Tabeli Kursów, publikowaną raz dziennie przed godziną 9. Klienci mieli możliwość weryfikacji poprawności wyliczenia kursu oraz archiwalnych notowań. Tabela nie była zmieniana danego dnia.

Proces przed Sądem Okręgowym w Warszawie, Sądem Ochrony Konkurencji i Konsumentów dotyczący decyzji, w których rozpoznawane jest odwołanie w sprawie uznania postanowień wzorca umowy za niedozwolone jest kontradyktoryjny. To na pozwanym Prezesie Urzędu ciąży ciężar dowodu w sprawie. Tymczasem decyzja nie zawiera żadnych wywodów w zakresie rażącego naruszenia interesów konsumenta, a zapisy na stronach 23-25 decyzji są bardzo ogólnikowe i większości niezrozumiałe i nie odnoszą się do „rażącego” naruszenia interesu konsumenta, czyli większego niż zwykłego. Pozwany jest profesjonalnym Organem, który powinien przygotować uzasadnienie decyzji, w którym będą przytoczone wszelkie argumenty dla potwierdzenia przyjętych tez, które w tym wypadku skutkowały nałożeniem na Powoda prawie milionowej kary pieniężnej.

Analiza kwestionowanych klauzul umownych, a szczególnie zapisu dotyczącego ustalania kursu waluty na podstawie „kursu rynkowego wymiany walut dostępnego w serwisie R.:" musi prowadzić do wniosku, iż odwołuje się ona do

łatwo weryfikowanego źródła, z którego płynie informacja na temat wartości waluty na rynku w profesjonalnym czyli serwisu R., określając jednoznacznie mechanizm, według którego Bank ustala własną wartość waluty.

W tym miejscu należy wskazać, że klauzula ta ma być zrozumiała dla konsumenta w rozumieniu art. 2 pkt 8 ustawy o przeciwdziałaniu nieuczciwym praktykom rynkowym tj. konsumenta przeciętnego. Rozumie się przez to konsumenta, który jest dostatecznie dobrze poinformowany, uważny i ostrożny; oceny dokonuje się z uwzględnieniem czynników społecznych, kulturowych, językowych i przynależności danego konsumenta do szczególnej grupy konsumentów, przez którą rozumie się dającą się jednoznacznie zidentyfikować grupę konsumentów, szczególnie podatną na oddziaływanie praktyki rynkowej lub na produkt, którego praktyka rynkowa dotyczy, ze względu na szczególne cechy, takie jak wiek, niepełnosprawność fizyczna lub umysłowa.

Wskazanie na cechy takie jak dostateczne poinformowanie, uwaga oraz ostrożność określa pewien zespół cech mentalnych konsumenta (jego "przeciętność"), polegającą na tym, że z jednej strony możemy wymagać od niego pewnego stopnia wiedzy i orientacji w rzeczywistości, lecz z drugiej strony nie możemy uznać, że jego wiedza jest kompletna i profesjonalna oraz że konsument nie ma prawa pewnych rzeczy nie wiedzieć. Przeciętny konsument nie posiada wiedzy specjalistycznej w danej dziedzinie, ale przede wszystkim rozumie kierowane do niego informacje i potrafi je wykorzystać do podjęcia świadomej decyzji dotyczącej produktu, w omawianym przypadku – posiada świadomości mechanizmu spłat obowiązującego w banku, w tym wybór optymalnej oferty przez porównanie oferty banku z ofertą podmiotów trzecich.

Należy przy tym zwrócić uwagę, że Pozwany nie przedstawił w decyzji żadnego wywodu co do przeciętnego konsumenta przyjętego w kontekście kwestionowanych klauzul. Pośrednio z treści wywodu pozwanego można przyjąć, że utożsamiał on klienta banku z roku 2006-2008 z klientem banku zawierającym umowy w roku 2015-2016 i później. Należy uznać to za nieprawidłowe. Kryzys związany z udzielaniem kredytów mieszkaniowych i innych instrumentów finansowych jaki nastąpił w roku 2008 i następnym zmienił z całą pewnością wiedzę konsumenta o udzielanych przez banki kredytach, o sposobie ich zabezpieczeń i spłaty rat. Należy przy tym dodać, że to na Pozwanym ciążył ciężar dowodu co do faktu przedstawienia modelu przeciętnego konsumenta w kontekście badanych umów. W decyzji model taki przedstawiony nie został.

Trudno zatem jest zgodzić się z Pozwanym, że kurs średni banku ustalany jest przez Powoda w sposób dowolny w oparciu o niemożliwe do identyfikacji kryteria i nie ma możliwości skontrolowania prawdziwości poprawności prezentowanych przez bank danych przez przeciętnego konsumenta zdefiniowanego powyżej. Ustalenie takie wymaga sięgnięcia przez konsumenta do źródła – serwisu R., odnalezienia odpowiedniej waluty, odnalezienia jej wartości w określonym dniu lub też nawet godzinie i dokonania obliczeń w celu porównania z wartościami znajdującymi się w, także łatwo dostępnej, tabeli kursów Powoda. Dlatego też w ocenie Sądu konsument, ma możliwość w każdej chwili samodzielnie ustalić kurs wymiany stosowany przez Powoda.

Zdaniem Sądu, odwołanie strony powodowej jest zasadne, szczególnie w zakresie naruszenia przez Prezesa UOKiK art. 385¹ § 1 k.c. w zw. z art. 23b ust. 1 u.o.k.k. Jak już wyżej wskazano, zgodnie z art. 23a ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów, zakazane jest stosowanie we wzorcach umów zawieranych z konsumentami niedozwolonych postanowień umownych, o których mowa w art. 385¹ § 1 ustawy z dnia 23 kwietnia 1964 r. - Kodeks cywilny. Warunkiem naruszenia powyższego przepisu jest więc stosowanie we wzorcach umów zawieranych z konsumentami postanowień umownych naruszających art. 385¹ § 1 k.c., a więc niezgodnione indywidualnie, kształtujące prawa i obowiązki konsumenta w sposób sprzeczny z dobrymi obyczajami, rażąco naruszając jego interesy.

Ustawodawca, przyznając organowi regulacyjnemu kompetencję do nałożenia kary pieniężnej, uzależnił jej zastosowanie od uprzedniego wykazania w toku postępowania, że zachodzą przewidziane w ustawie przesłanki do wymierzenia przedsiębiorcy kary.

Zdaniem Sądu, pozwany nie wykazał zaistnienia w niniejszej sprawie przesłanek zawartych w art. 385¹ § 1 k.c., które uzasadniałyby stanowisko, jakoby zakwestionowane klauzule, którymi posługuje się bank stanowiły klauzule

o charakterze abuzywnym. Stanowisko tut. Sądu wynika przede wszystkim z braku argumentacji strony pozwanej w obszarze sprzeczności działań powoda z dobrymi obyczajami, rażąco naruszając interesy konsumenta. Pozwany nie przedstawił wyводу w zakresie naruszenia dobrych obyczajów i rażącego naruszenia interesów konsumenta, który odnosiłby się bezpośrednio do badanych przez niego klauzul. Prezes UOKiK nie wykazał, jakoby poprzez stosowanie omawianych klauzul umownych bank działał w zamiarze pokrzywdzenia swoich klientów, w celu uzyskania dodatkowych, nierzetelnie pozyskanych korzyści, skoncentrowanych na pobieraniu zawyżonych opłat poprzez stosowanie przedmiotowych postanowień umownych. Sąd nie dopatrzył się argumentacji, pozwalającej na uznanie, że praktyka banku w tym zakresie ma charakter sprzeczny z dobrymi obyczajami, rażąco naruszający interesy konsumentów. Dla przyjęcia abuzywności klauzul, konieczne jest spełnienie przesłanek zawartych przez ustawodawcę w przepisie art. 385¹ § 1 k.c. W przedmiotowym postępowaniu nie zgromadzono dowodów, na wykazanie, że stosowane przez Powoda Tabele Kursów mają wymiar nierynkowy lub nadmierny, co w konsekwencji przełożyłoby się na skorzystanie przez konsumenta z oferty wadliwej, nierynkowej i wysoce dla niego niekorzystnej.

Sąd podzielił argumentację strony powodowej w zakresie w jakim koncentruje się na braku wykazania przez pozwanego przesłanek umożliwiających uznanie kwestionowanych klauzul za abuzywne, co uzasadnia uchylenie zaskarżonej decyzji. W konsekwencji uchylenia zaskarżonej decyzji, nie zachodzi podstawa do nałożenia kary pieniężnej oraz nałożenia na powoda obowiązków informacyjnych i Sąd pomija rozważenie zarzutów dotyczących wymiaru nałożonej kary pieniężnej.

Dodatkowo należy odnieść się do wskazanych w decyzji klauzul zawartych w aneksach do już podpisanych umów („Wzór aneksu zmieniającego rachunek do spłaty na rachunek walutowy dot. kredytu” - jednostka redakcyjna: par. 2 ust. 1-4; „Wzór aneksu zmieniającego rachunek do spłaty na rachunek walutowy dot. pożyczki” - jednostka redakcyjna: par. 2 ust. 1-4; „Wzór aneksu zmieniającego rachunek do spłaty na rachunek walutowy dot. kredytu” - jednostka redakcyjna: par. 2 ust. 1-4 oraz „Wzór aneksu zmieniającego rachunek do spłaty na rachunek walutowy dot. pożyczki” - jednostka redakcyjna: par. 2 ust. 1-4).

Cechą charakterystyczną wzorca umownego, wynikająca z przepisów art. 384 k.c. i nast. jest to, iż zawsze jest opracowany w oderwaniu od konkretnego stosunku umownego i w sposób jednolity określa treść przyszłych umów indywidualnych, ułatwiając tym samym zawarcie przyszłych transakcji. Jednakże wskazane wzorce w postaci Aneksów do już zawartych umów nie mogą zostać uznane za zawarte we wzorcach umownych i tym samym nie mogły być przedmiotem oceny organu w oparciu o przepis art. 23a u.o.k.k. Postanowienia te zostały opracowane na potrzeby konkretnych stosunków umownych łączących bank z kredytobiorcami i pożyczkobiorcami. Bezspornie postanowienia te były proponowane jedynie do zastosowania w formie aneksów do umów już wcześniej łączących bank z konsumentami. Oferty zawarcia aneksów były więc kierowane do konkretnych, zindywidualizowanych osób, z którymi bank łączyły umowy kredytowe. Nie można więc przyjąć, że zostały one opracowane w oderwaniu od konkretnego stosunku umownego. Wobec tego uznać należy, że jeżeli propozycje aneksów kierowane były do kontrahentów banku, to określały one indywidualnie drugą stronę umowy, a nawet precyzowały przedmiot umowy. Co więcej Powód nie kierował wobec niezidentyfikowanych osób oferty zawarcia umowy, zawierającej tożsame postanowienie umowne, gdyż właśnie oferta ta była kierowana wyłącznie do indywidualnie określonych osób, z którymi bank pozostawał w określonej relacji umownej. W oparciu o zakwestionowany przez Urząd wzorec nie było możliwe zawarcie umowy, przez dowolną osobę. Nie można więc uznać, że kwestionowane aneksy mają charakter wzorcowy, w szczególności, że były stosowane w relacjach z innymi konsumentami, z którymi bank nie pozostawał już wcześniej w relacjach umownych.

Dodać przy tym należy, że Organ nie przedstawił żadnego dowodu, z którego wynikałoby w jaki sposób przedstawiano „Aneksy...” konsumentom czy były one jednostronnie narzucane kredytobiorcom lub pożyczkobiorcom.

Należy przy tym wskazać na art. 7 dyrektywy 93/13 z 5 kwietnia 1993 r. w sprawie nieuczciwych warunków w umowach konsumenckich, który stanowi, że kontrolą abstrakcyjną mogą być objęte tylko wzorce umowne, czyli warunki umów sporządzane dla celów ogólnego, a nie indywidualnego wykorzystywania, a z takim indywidualnym wykorzystywaniem mamy do czynienia w sprawie niniejszej. Celem zaś takiego badania, jest zapobieganie dalszemu

stosowaniu tych warunków przez przedsiębiorcę. W tym wypadku nie było możliwe zawarcie umowy w oparciu o wskazany przez Organ wzorzec umowy (tj. aneks), a więc nie istniała konieczność zapobiegania jego dalszemu stosowaniu przez powoda. Aneksy były bowiem kierowane do indywidualnie oznaczonych konsumentów, z którymi umowy były już zawarte.

Mając na uwadze powyższe, Sąd Okręgowy na podstawie art. 479 ^{31a} § 3 k.p.c. uchylił zaskarżoną decyzję.

Uznając Prezesa UOKiK za przegrywającego sprawę stosownie do przepisu art. 98 k.p.c. zaliczono do niezbędnych kosztów procesu strony poniesione przez nią koszty sądowe w postaci opłaty od odwołania w wysokości 1000 zł oraz wynagrodzenie pełnomocnika procesowego powoda w wysokości 720 zł ustalone na podstawie § 14 ust. 2 pkt 3 Rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z 22 października 2015 r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych wraz z opłatą od pełnomocnictwa w wysokości 17 zł (1737 zł).

SSO Dariusz Dąbrowski